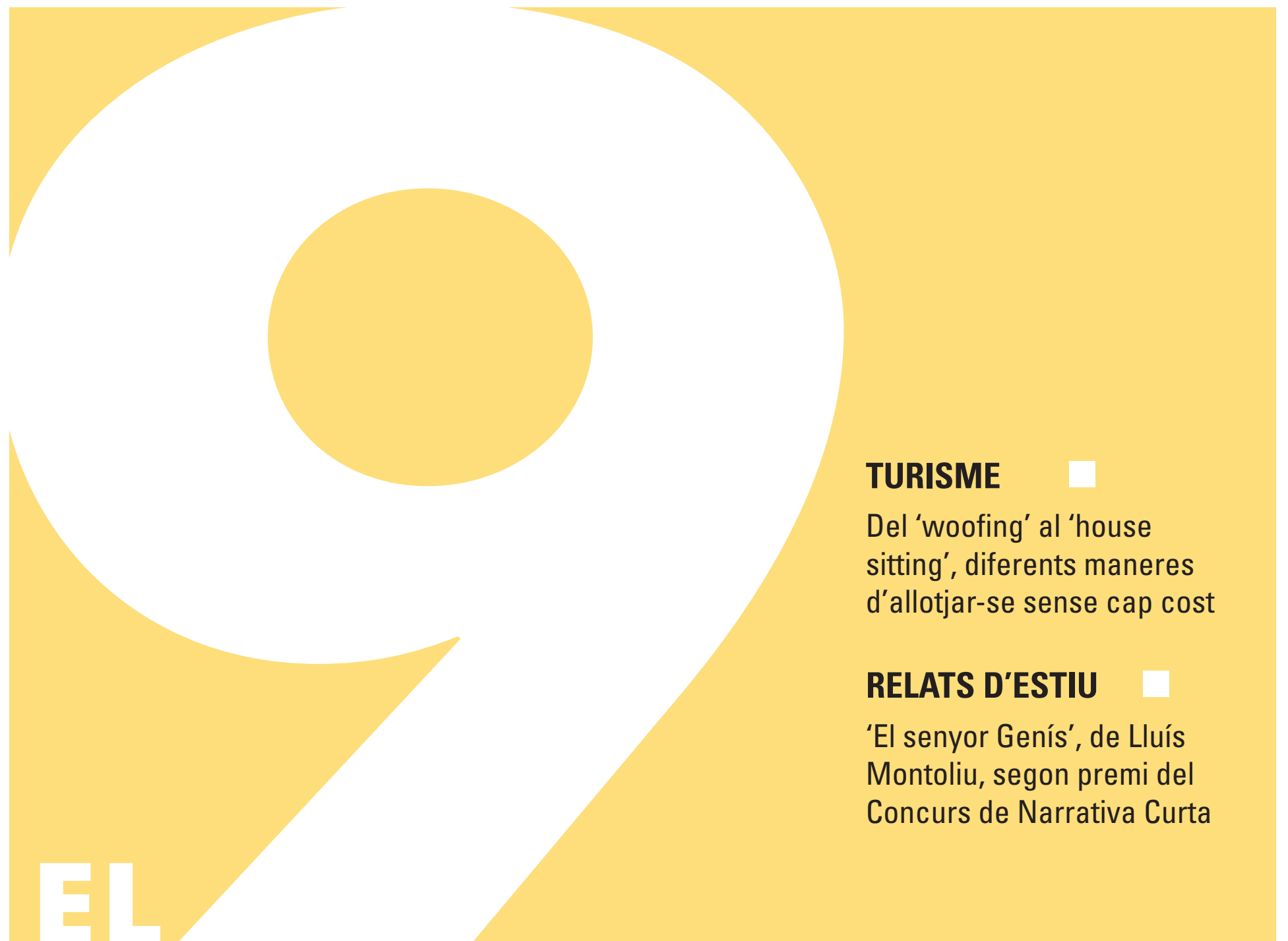




TURISME

Del 'woofing' al 'house sitting', diferents maneres d'allotjar-se sense cap cost

RELATS D'ESTIU

'El senyor Genís', de Lluís Montoliu, segon premi del Concurs de Narrativa Curta

EL

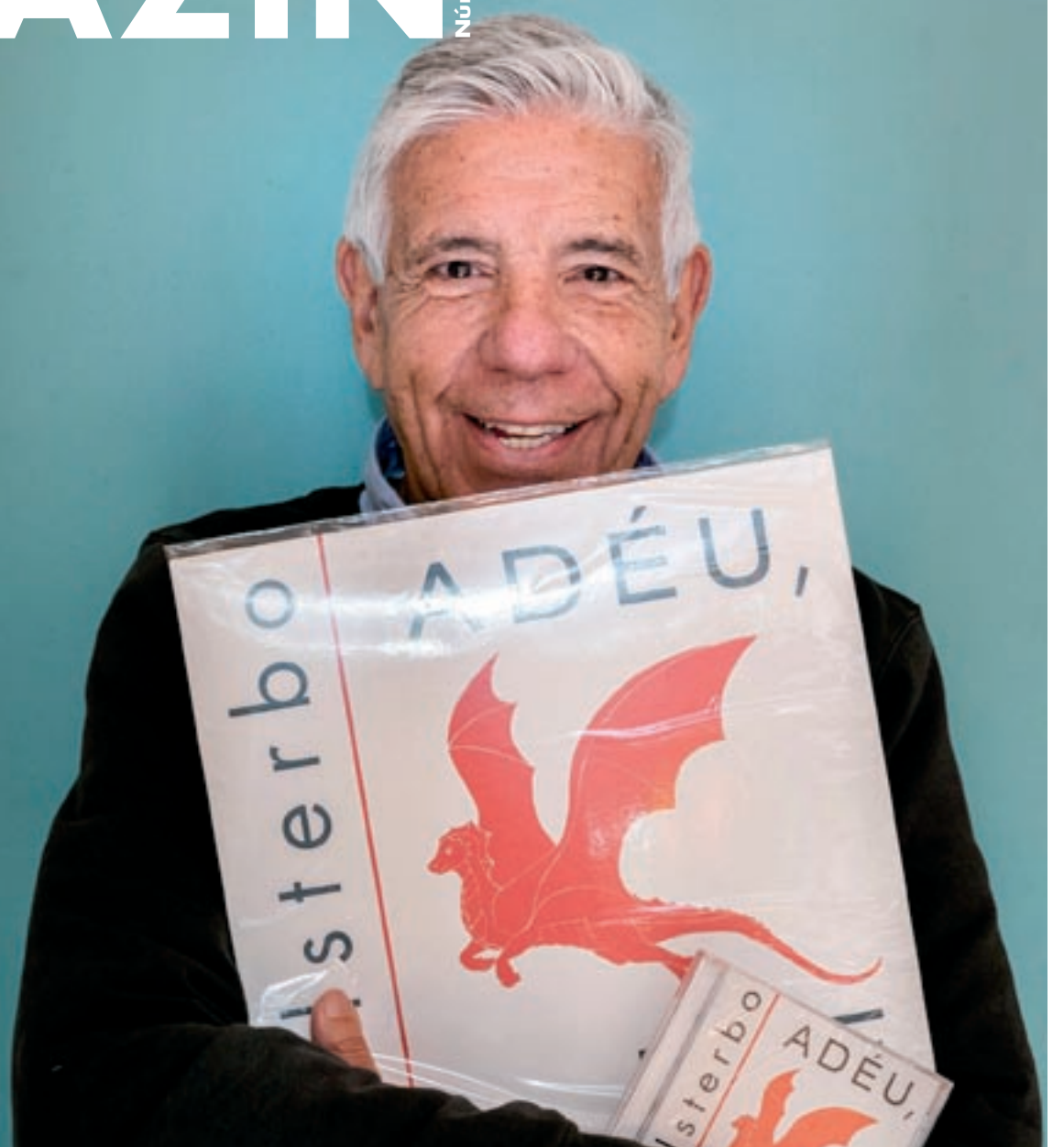
MAGAZÍN

Núm. 239

Divendres, 26 d'agost de 2022

EDUARD ESTIVILL

"La gent s'ha fet seves
les cançons de Falsterbo"



ENTREVISTA

EDUARD
ESTIVILL

**“Se’n van els
Falsterbo, però
‘Paf, el drac
màgic’ no marxa
de la vida de la
gent”**



En un prestatge del despatx de la Clínica del Son del doctor Eduard Estivill (Barcelona, 1948), neuropediatra amb llarga experiència d’especialització en el tractament de l’insomni, hi ha un vinil. Es titula ‘Adéu, Paf’ (U98 Music, 2021), i es tracta del darrer disc de Falsterbo, grup amateur de folk català amb 55 anys de trajectòria que Estivill integra actualment amb Montse Domènech i Jordi Marquillas. Després de més de mig segle de vida musical, reconeguda recentment amb el Premi Enderrock a la Trajectòria, els Falsterbo, els quals van popularitzar a Catalunya la cançó ‘Paf, el drac màgic’, s’acomiaten dels escenaris. Ho faran el febrer del 2023 al Palau de la Música, en una gran festa d’agraïment a les quatre generacions de catalans que s’han fet seu el Paf. “Allà plorarem tots junts i això serà el final”, afirma Estivill.

Text: Manuel Arenas (Clack)

Fotografia: Sara Aminiyan i Carla González (Clack) / B. Cedó

El febrer del 2023 posaran punt final, al Palau de la Música, a la trajectòria de Falsterbo després de 55 anys. Quan tiren la vista enrere, de totes les vivències que han tingut, amb quina es queden?

Hem tingut la gran sort de poder viure una afició, que és la música, sense haver de dependre’n econòmicament, i això ens ha donat molts amics, molta amistat. Ens ha donat que no haguéssim de prendre ni ansiolítics ni hipnòtics ni antidepressius perquè hem pogut fer una feina molt agradable [riu], que, a més a més, ha estat patrimoni cultural i musical de tres generacions. Les cançons que vam començar a cantar ara fa 55 anys, la gent se les ha fet seves. La culminació, ara al Palau de la Música en aquest comiat, és un agraïment a tota aquesta gent que ens ha seguit i ens ha donat tanta felicitat.

Com defineix l’aportació diferencial de Falsterbo en l’àmbit de la música catalana?

No va ser una cosa volguda, sinó trobada. Nosaltres vam començar a cantar l’any 1967. Va resultar que jo tornava dels Estats Units: vaig guanyar una beca quan tenia 17 anys i vaig viure un moment, quan em va tocar anar a Califòrnia, on la música que feien allà eren els Beach Boys, els The Mamas & The Papas, els Eagles... Tota aquesta gent ja començaven a cantar aleshores. I jo, quan vaig tornar, amb un amic meu, en Joan Boix, vam començar a traduir aquest tipus de música, que és el folk-rock. El que ho diferenciava del que feien en el seu moment Els Setze Jutges, que van ser molt importants, és que nosaltres fèiem cantar la gent. I això va constituir un moviment d’aquest tipus de música folk-rock on estàvem inclosos diferents persones; allà hi havia també el Pau Riba, en Jaume Arnella, hi havia els germans Casajoana, els germans Batista, el Xesco Boix i nosaltres. Això ha sigut el fet diferencial d’aquest tipus de música, i Falsterbo ha estat un dels continuadors durant tants anys d’aquesta música.

Després de tants anys, com han viscut l’evolució de la llibertat creativa en el marc del context social i polític vigent en cada moment?

Quan vam començar, a nosaltres ens deixaven cantar les cançons que volíem, però teníem censura. Encara érem al franquisme, i havíem de passar les lletres al Ministerio de Cultura perquè les aprovés. Una de molt divertida que sempre ens la tombaven era *La vall del riu vermell*,



Un llarg comiat que haurà passat per Osona i el Vallès Oriental

Falsterbo està portant a terme una gira de comiat d'un any de durada, que va començar el 20 de febrer de 2022 a l'Orfeó de Sarrià i que acabarà el 12 de febrer de 2023 amb un gran concert al Palau de la Música Catalana. Entremig, hauran trepitjat 16 escenaris de Catalunya, el darrer dels quals ha estat el Festival de la Porta Ferrada de Sant Feliu de Guíxols. A Osona, van actuar el mes d'abril passat a l'Auditori-Teatre de Calldetenes (a la fotografia, un moment del concert), i al Vallès Oriental tenen previst de fer-ho el proper dia 16 d'octubre al Teatre Auditori de Granollers. En els directes s'acompanyen d'una banda d'excel·lents músics entre els quals destaca el guitarrista Toni Xuclà. El repertori repassa els èxits del grup, i l'actuació es converteix en alguns moments en un *karaoke* de les cançons més conegudes. No cal dir que *Paf, el drac màgic* en la versió final –amb estrofa afegida– marca un dels moments culminants. A Calldetenes, també hi va haver com a convidats sorpresa a l'escenari Pep Sala i Jonathan Argüelles –el cantant de Sau30–, que van interpretar *Boig per tu* amb els Falsterbo.

perquè l'haviem de traduir i la traducció era *El valle del río rojo*, i ens deien: “*No, no, el río no es rojo, esto es que ustedes quieren poner aquí algo de política*” [riu]. Des del punt de vista musical, Catalunya ha progressat moltíssim; els músics que tenim ara són molt bons, molt bons, molts són músics professionals perquè han estudiat la carrera de Música. Nosaltres, quan vam començar, tots estudiàvem alguna carrera, no érem músics de veritat. Només n'hi havia un, l'Enric Herrera, que després va crear diferents grups de música d'aquell moment, però ara el moment creatiu és molt important. Potser no hi ha tant compromís polític, però jo crec que encara hi ha grups que defensen la nostra llengua. Nosaltres hem cantat en català perquè som catalans.

I ja a l'etapa democràtica, van viure cap episodi de censura o autocensura?

Mai, mai! La veritat és que hem tingut la gran sort de poder cantar sempre les cançons que hem volgut. Sí que hi va haver un moment crític, que va ser quan nosaltres teníem cap a 23 o 24 anys. Aleshores ens van proposar, des d'una discogràfica estrangera, si volíem fer el pas a ser professionals. Era el moment en què cantaven grups com Mocedades, Nuestro Pequeño Mundo... Els agradava aquest tipus d'harmonies vocals. Ens deixaven cantar en català, castellà, anglès, però ells volien decidir quines cançons havíem de cantar. La gran llibertat que nosaltres vam triar en aquell moment va ser no ser professionals perquè així podíem continuar cantant les cançons que ens agradaven. Sempre hem tingut la sort de tenir aquestes cançons que la gent se s'ha fet tan seves. Per exemple, *Paf, el drac màgic* és una traducció del Ramon Casajoana de dos americans, Peter Yarrow i Leonard Lipton. La gràcia ha estat que el Ramon va fer un conte d'aquesta cançó, i la gent se l'ha feta seva. Ningú ens ha dit mai què ni com haví-

em de cantar.

És a dir, que van dir ‘no’ a la professionalització per mantenir la llibertat creativa.

Va ser així, realment, va ser així, però tampoc va ser una cosa tan pensada. Nosaltres en aquell moment ja estàvem a tercer de carrera tots tres, i vam pensar que ens quedaven dos anys, a alguns, als altres tres, com a mi, perquè feia Medicina, i vam pensar: “Nosaltres ja viurem de les nostres professions i podrem continuar cantant les cançons que ens agraden.” Si a nosaltres ens haguessin dit: “No, no, heu de fer aquesta cançó, amb aquest estil, perquè us anirà millor...”, doncs ja no ens hauríem sentit còmodes. O sigui, sí: la resposta és que vam triar la nostra llibertat.

Quina ha sigut la seva vinculació personal amb Falsterbo? És possible que, de la mateixa manera que professionalment s'ha especialitzat en el son dels nens, en termes musicals ho hagi fet a mantenir la gent desperta?

[Riu] Jo vaig entrar al món de la música abans de fer-ho al de la medicina. Després, la meua professió ha estat precisament ser pediatra, neuropediatra, i molt sensibilitzat amb tots els nanos que tenen dificultats sobretot de tipus cerebral. Jo vaig estar treballant com a neuropediatra vuit anys a la Vall d'Hebron i vuit anys més a Sant Joan de Déu. Va ser després, que em vaig dedicar a la medicina del son, que m'ha donat moltes alegries, igual que la música, perquè hem pogut ser pioners. Hem tingut la sort que un dels temes en què hem pogut ajudar molt han sigut el dels nens, però a la consulta venen molts més adults que nens. Hem tractat i tractem persones amb insomni, persones que ronquen, persones que tenen altres malalties... I la conjunció de medicina i música a mi personalment em fa molt feliç.

En quins grups de l'actualitat veu representat el

llegat de Falsterbo?

És molt curiós perquè, com que no hem sigut professionals a l'hora de viure de la música, hem tingut la gran sort de ser amics de tota la gent que canta. A través de *Paf, el drac màgic* ens hem fet amics de Joan Manuel Serrat, Ramon Mirabet i Andrea Motis... És a dir, tenim amics a tot arreu. Aleshores, el que és molt divertit, com que som amics de tots, és que tothom ens diu: “Nosaltres vam començar a cantar gràcies a vosaltres!” Això ho hem vist parlant amb en Gerard Quintana, el Pep Sala, el Carles Sabater... Tots ens deien: “Oh, jo aquestes cançons les cantava de petit quan anava al cau o d'excursió!” Fins i tot els Txarango sabien aquestes cançons, i el Ramon Mirabet és un fan total de *Paf, el drac màgic*. Això ens fa molt feliços, perquè suposo que érem els referents de tota aquesta gent. Ells van començar a tocar la guitarra amb aquestes cançons, el que passa és que tota aquesta gent que cito són músics extraordinaris que han seguit la seva carrera, la seva línia, totalment diferent d'allò que fèiem nosaltres, però que ens diguin que van començar gràcies a nosaltres ens fa molt feliços.

Com entomen, personalment i musicalment parlant, el gran comiat que han preparat al Palau de la Música al final de la gira?

Bé, jo ploraré, només li dic això. Jo ploraré perquè acabar una afició, de la manera que estan anant les coses ara... Tenim un espectacle molt rodat, amb uns músics magnífics, que són els mateixos que han gravat el disc. Esperem que el Palau s'ompli. I la gent que vindrà també plorarà, n'estic segur, perquè el Paf no marxa de la vida de la gent, però sí que se'n van els Falsterbo, que són els que han cantat aquesta cançó i l'han feta popular. I com que jo m'emocio i ho explicaré, plorarem tots junts i això serà el final.

OPINIÓ



**Llorenç
Capdevila**

DE REÜLL

Un tema de banyes

A mig juliol va tenir força impacte, en mitjans i xarxes, la notícia que en un dia havien mort tres persones en festes de bous al carrer (fenomen també conegut com a *correbaus* o *vaquetes*) en tres poblacions del País Valencià. És una notícia esborronadora, lamentable i molt trista. Però no sé si hauríem de considerar-la sorprenent, tenint en compte el perill que tothom sap que representa posar-se al davant d'una bèstia grossa, amb banyes, i provocar-la perquè t'escometi. De fet, suposo que la gràcia (per als que la hi troben) deu ser justament desafiar el risc i situar-se al límit. No ha d'estranyar, doncs, que es produeixin accidents i que, de tant en tant, aquests siguin mortals. Al País Valencià i al sud del Principat la tradició està força arrelada i, per bé que també hi ha qui ho critica, córrer davant dels bous és una de les activitats estrella de les festes majors d'alguns pobles. Això de trobar gust a exposar la vida i, en acabat, lamentar profundament la seva pèrdua suposo que entra dins de les contradiccions que ens defineixen com a humans.

Per més que el seny sembla que hauria d'empènyer a eliminar els esdeveniments taurins de les festes majors, pel que té de degradant cap a l'animal i pel perill que representa per als humans, sempre hi ha un sector gens menyspreable de la població que s'hi aferra amb ungles i dents, esgrimint un argument de pes: la tradició. I és per això que



GRUNDEN

les autoritats dels municipis ho tenen complicat i, com a molt, aconsegueixen tot just establir una normativa que, de vegades, els participants es passen per l'arc de triomf. El cas de Santpedor és interessant. El costum de les vaquetes s'hi va instaurar als anys 80 i, per tant, no es podia pas parlar d'una "tradició" gaire ancestral. Tot i així, per aconseguir

que les vaquetes saltessin del programa de festes van haver de fer un referèndum entre els veïns fa un parell d'anys: vaquetes SÍ o vaquetes NO. Va guanyar el NO. Però, alerta, perquè, amb una participació molt alta, tot just es va imposar pel marge petitíssim d'uns quants vots.

Em pregunto si ara es parla dels morts

*No m'agraden els toros,
ni els correbaus,
ni el bou embolat, ni les
vaquetes, ni cap festa
amb animals que són
escarnits i pateixen*

en aquesta mena d'actes perquè abans no n'hi havia (cosa que dubto, perquè el perill sempre ha estat el mateix, si no més), o bé perquè la circumstància que ha obert el debat ha estat especialment dramàtica, o bé perquè interessa destacar-ho a fi de reforçar una campanya en contra dels correbaus. Però m'és igual la resposta. Perquè no m'agraden els toros, ni els correbaus, ni el bou embolat, ni les vaquetes, ni cap festa (per dir-ne d'alguna manera) amb animals que són escarnits i pateixen. I, malgrat la dramàtica circumstància que l'ha generat, ben vingut sigui el debat sobre la seva continuïtat, prohibició o replantejament.



Susanna Barquín

DE ROSSEGONS

Lectures d'estiu (i 3)

El Pep, el Manel, el Paco i jo passàvem les tardes de dilluns a la platja, amb una bossa de roba de sac cada un. Remenàvem durant hores entre les petxines i les pedres que hi havia a la sorra o a la vora de les roques, a veure si en trobàvem alguna de diferent, més brillant, més estellada o amb alguna forma estranya. En Rafel, l'orfebre, sempre deia que calia ser minuciós en la feina, i ens ho preniem com un manament. I com una competició, a veure quin dels quatre aconseguia la millor troballa, i quin dels quatre rebia la felicitació o la propina del Rafel.

Aquella tarda era especial per a mi, perquè no me la jugava amb els altres. Tenia al cap una competició més important: havia de trobar la forma més especial del món per a la noia més bonica del món. Es deia Mercè, i havia arribat a Vilagran a la primeria de l'estiu. S'estava amb els seus oncles, tres cases més amunt de la meva, així que la podia veure

re quan tornava a casa si mirava per la finestra de l'habitació de la iaia, que donava al carrer. Les altres habitacions donaven a un pati gran, més sorollós, perquè els veïns la feien petar fins tard, a la fresca, i, com que la iaia es ficava al llit d'hora, li va tocar la del carrer. Si la mare em trobava a l'ampit de la finestra, em renyava i em feia sortir, que un dia cauràs, deia, i jo com vols que caigui, et penses que soc un nen petit?

A vegades, el regany de la mare arribava tot just quan la Mercè apareixia pel revolt de baix, i em perdia el moment en què la brisa que sempre corria en la cruïlla li apartava el cabell de la cara, i ella ho agraïa amb un somriure. Vaig saber que es deia Mercè perquè algun cop la seva cosina l'havia cridat pel nom, perquè mai no m'havia atrevit a dir-li res. En Pep va trobar una petxina gegant, fosca per la banda de fora i blanca amb rivets grisos i rosats per dins. Ens la va ensenyar cofoi, deia que guanyava ell.

Jo no vaig trobar res que em fes el pes, i vaig anar cap a ca l'orfebre amb els altres sense esme. En Rafel era a la trefiladora quan vam arribar, i vam esperar que acabés, embadalits amb els fils de metall. Ens deixava mirar-lo però no podíem obrir la boca fins que no ens ho digués ell, així que allà ens tenia, callats i atents.

Quan va decidir que ja n'hi havia prou, ens va demanar pel que li portàvem. Tots van obrir les bosses, menys jo, que la portava buida, i el Pep va treure la petxina gegant. El Rafel els va fer a tots una manyaga al cap, menys a mi, que em va preguntar si no tenia res. Li vaig dir que no, que no havia aconseguit la pedra especial que volia. Ja la trobaràs algun dia, em va deixar anar. Tornant cap a casa, el Pep va dir de fer una cursa. Jo encara portava el genoll ferit de l'últim cop, i l'escopinada seca a la sabata, així que els vaig dir que ni parlar-ne.

OPINIÓ



Josep Burgaya

DES DE FORA

El govern i el 'topless'

Aquesta setmana, ves per on, se celebra el Dia Mundial del Topless. Hi ha dies per a tot. Com que el govern de la Generalitat, que té una conselleria d'Igualtat i Feminismes i no va sobrada de feina, ha cregut convenient d'aprofitar-ho per allisonar-nos i fer una campanya publicitària en la qual estimula a la pràctica del *topless* en nom de superar la discriminació de gènere al respecte. Es veu que una associació de nom tan eloqüent com el de Mugrons Lliures ha estat la inductora d'una campanya, on, quina curiositat, en la part gràfica es mostra el mugró d'un home i no n'apareix cap de dona. Que jo sàpiga, la pràctica del *topless* no només no està prohibida sinó que es practica amb tota normalitat per aquelles persones a qui els ve de gust i s'hi senten còmodes. No veig ni sento cap reacció airada de ningú que se senti ofès per tal cosa. Normalitat. Qui vol ho fa, però ningú està obligat a fer-ho. Acceptació i tolerància per part de tot-hom. Els temps del blanc i negre de gent puritana i falsament beata que reaccionaven esgarriats davant uns pits femenins al descobert fa molt temps que han passat. Sortosament. Quin sentit té aquesta campanya, doncs?

Certament fa una funció de substitució d'ocupar-se dels problemes reals, de distracció. A mesura que els governs, tots, han anat quedant incapacitats per actuar sobre problemes estructurals, acostumen a actuar en terrenys simbòlics com a forma de formar un grup d'interessos. Ja fa anys, hi ha un progressisme més aviat de *postureig* que de realitat al qual li encanta lliurar batalles

culturals en lloc de canviar el context en què ens veiem obligats a desenvolupar les nostres vides. Hi ha una desigualtat creixent que arruïna el concepte de societat, els seus llaços i les seves solidaritats. Hi ha una precarització creixent en el món del treball, cada vegada més gent exclosa i pobra. Tenim problemes per falta d'habitatges assequibles i les situacions de pobresa augmenten, mentre hem mig desballestat l'estat de benestar. Podem continuar. Tenim l'escalfament

Ja fa anys que hi ha un progressisme més aviat de postureig que li encanta lliurar batalles culturals en lloc d'ocupar-se dels problemes reals

global, el canvi climàtic, l'envel·liment de la població, la superpoblació, la falta d'expectatives pels joves, ciutats brutes, una turistificació insuportable a les ciutats.... Com que ni se sap ni es tenen gaires instruments per actuar enfront dels reptes de veritat, ens distraiem en temes de valors tot sobreactuant i pontificant.

Lògicament, no és que el tema de la igualtat i els feminismes no sigui important. Ho és, i molt, però té a veure amb la necessitat de canvis culturals i

de mentalitat que ateny a l'esfera personal i, en tot cas, haurien d'impregnar tota l'obra d'un govern. No té sentit, i a vegades es generen reaccions contràries, quan es creen departaments la funció dels quals, creuen, és la d'exercir de comissariat. Per la mateixa regla de tres, hi hauria d'haver ministeris o departaments que s'ocupessin de la llibertat, de la fraternitat, de l'empatia o del bon humor. Que sigui desitjable, que aspirem que la societat avanci cap aquestes valors, no implica que calgui un departament de govern. Aquest, el sentit de la seva existència és gestionar i promoure polítiques públiques. Per a la sensibilitat, l'espiritualitat o de l'esperit cívic com a ciutadans no ens calen lleis, reglaments ni declaracions de bones intencions dels governants. Aquests, que s'ocupin de millorar les condicions materials de la nostra existència o, com a mínim, que no les empitjorin gaire. Almenys jo, no trobo gaire progressista estimular batalles culturals amb la dreta més reaccionària, que és de fet el que es busca amb aquest tipus de campanyes. Així, es crea un *nosaltres* i un *ells* que serveixen més que res per alinear bàndols oposats i cohesionar cultural i políticament els *teus*. La manera de crear una polaritat que no porta enlloc més enllà d'augmentar la crispació, no contribueix a l'avenç de la societat i sí més aviat al seu retrocés. La dreta extrema, o no tant, se'n fotrà i aixecarà el crit al cel. Gent que no és reaccionària, que té problemes i incerteses que no se l'ajuda a resoldre i que no és carca, s'hi apuntarà. Ho farà perquè s'ha atipat de tanta impostura.



Ares Escribà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Així ballava

Així planxava, així, així.. i cosia, escombrava, cuinava, rentava, estenia i resava. La nena de la cançó de Los Payasos de la Tele anava de corcoll. Volia jugar, la pobra, però cada dia li aixafaven la guitarra perquè tenia una altra tasca assignada que, curiosament, no era mai llegir ni calcular ni nedar ni prendre's una canya entre amics. Els qui vam viure l'època de Gaby, Miliki, Fofito i Milikito com també, és clar, els qui van conèixer Fofó, entonàvem la lletra en castellà sense problemes simulant, a tall de coreografia, els gestos de cada activitat. Se suposava que la intenció era ensenyar-nos amb música els dies de la setmana. Ara bé, posant-nos les ulleres d'avui temem que, de passada, ens inculcaven a les noies les obligacions que dúiem gravades als cromosomes. És evident que aquesta cançó de l'enfadós no supera, ni de bon tros, els filtres actuals, com tantes altres. Però no pateixin: la xiqueta no

està traumatitzada, la xavala ara dansa. De fet, balla twerk a la terrassa. La lliure i esbojarrada versió del tema tradicional que han fet Rigoberta Bandini i Amaia reivindica la diversió com a prioritat afegint, en el cas de la primera, un him-

Quanta polseguera ha aixecat la primera ministra finlandesa entre els que no veuen bé que una dona de 36 anys encapçali un govern descaradament femení

ne feminista més a la seva carrera. I tots l'aplaudim fins que la que mou l'esquelet és una primera ministra. Quanta polseguera ha aixecat la finlandesa Sanna

Marin pel simple fet de sortir de festa! Bé, corregeixo, quin enrenou s'ha muntat amb el vídeo difós il·lícitament per perjudicar la imatge d'una política jove que mana. S'ha sotmès, fins i tot, a un test de drogues per demostrar que pot esbargir-se sense prendre cap substància, cosa que deu ser impensable per als *senyoros* que han posat el crit al cel. Potser perquè ells són incapços de desinhibir-se més enllà de desfer-se el nus de la corbata o potser perquè el que els fa esclatar el cervell és que una dona de 36 anys encapçali un govern descaradament femení sense deixar de fer el que li dona la gana en el seu temps lliure. Hi ha moments per a tot i passar-s'ho bé és sa. Ho recomanen nou de cada deu especialistes com a remei eficaç contra l'amargura. I el desè? Doncs segurament només planxa, cus, escombra, cuina, renta, estén i resa. O, més probablement, mira com li fan, s'avorreix i critica la resta. Així, així.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Pere Martí Olivella

La vida, la consciència i la quarta revolució industrial

‘PANDÈMIA I POSTVERITAT’

Autor: Jordi Pigem

Editorial: Fragmenta

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2022

Nombre de pàgines: 141

Aquesta obra de Jordi Pigem té més aviat la voluntat d'un pamflet que d'una erudita obra d'assaig. Perquè Pigem se la planteja, de fet, com un toc d'atenció, un crit d'alerta, des d'una posició que sembla avui francament minoritzada: els valors humanistes confrontats a l'eficiència dels algorismes tecnològics. Un humanisme que en Pigem, deixeble del Mestre Panikkar, té unes clares arrels orientals.

Hi ha diversos eixos a l'obra, estructurada en uns quasi paràgrafs més que en capítols, fórmula original que li confereix agilitat i n'afavoreix la continuïtat expositiva, però n'hi ha dos que són l'esquelet en què s'incardinen la resta:

1/ l'anunci que ja està en marxa la *quarta revolució industrial*, que suposarà la progressiva i (en la seva opinió) definitiva deshumanització de l'ésser humà, absorbit pel complex tecnofinancer-tecnocràtic, i 2/ la pista que utilitza per resseguir aquest itinerari d'alienació, que són les genials intuïcions dels dos més grans distopistes del segle passat, Huxley i Orwell, dels quals en lloa l'extraordinària capacitat d'anticipació i l'exactitud dels seus pronòstics.

Després d'un temps en què l'un i l'altre semblaven preponderar (el món comunista / el consumisme occidental), constata l'autor com en ple segle XXI assistim a l'adveniment de la tempesta per-



fecta, i els dos mecanismes de control de la conducta aparentment antitètics (el control i la repressió externa / la interiorització inconscient dels mandats socials) semblen haver-se fusionat i haver donat lloc a un escenari de poder controlador omnímode, que inaugura un dels moments més tenebrosos a què s'ha enfrontat mai fins ara la humanitat.

Més enllà de la plausible acusació de catastrofisme, sí que esgarrija una mica quan, de la mà de Pigem, constatem com tots els mecanismes que Orwell i Huxley ens van descriure en la ficció (persecució del dissident, *novaparla*, etc.), s'estan aplicant, un rere l'altre, fil per randa, avui.

Justament la pandèmia ha estat per a Pigem el catalitzador ideal de la universalit-

zació d'aquests mecanismes de control híbrids. No sembla un bon precedent constatar la facilitat amb què els governs han modulats fins a l'extrem la conducta dels seus ciutadans sense quasi cap resistència. L'experiment (si ho era!) ha donat uns resultats més que satisfactoris.

No hi trobarem receptes o fórmules per escapar-ne. Potser la millor (i de fet l'única fórmula possible) és la de la presa de consciència de l'existència d'aquests mecanismes, i en aquest sentit, obres com les de Pigem ens poden ajudar a assolir-la.

Víctor Palomar

Una història d'internet que podria ser ben real

‘CONTRA EL VENT DEL NORD’

Autor: Daniel Glattauer

Traductora: Carme Gala

Editorial: La Campana

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2010

Nombre de pàgines: 240

Estic tombat al sofà després d'un llarg dia de feina quan el mòbil m'avisava que he rebut un Bizum per valor d'11,64 euros d'una dona desconeguda. Sense temps a reaccionar, arriba immediatament un missatge de WhatsApp: “Perdoni, li acabo de fer un Bizum d'11,64 euros per error. Li agrairia que me'l retornés ara perquè li haig d'enviar a la persona correcta.” El primer que em passa pel cap, per deformació professional, és desconfiar. I si és una estafa més per aconseguir el meu número de compte corrent? El segon pensament encara em neguiteja més. És un senyal! Vaig corrent a la tauleta de nit per recuperar el llibre que vaig acabar de llegir la matinada passada, *Contra el vent del nord*. La història comença igual que la meua i la tal Tere que em va enviar el Bizum. Al llibre de Glattauer, una dona envia per error un correu electrònic a Leo Leike pensant que el destinatari és l'editora de la revista *Like*, a la qual està subscripta i es vol donar de baixa. Aquest correu extraviat per error dona peu a l'inici d'una relació a través de correus electrònics que marcarà les vides de les

dues persones. Amb un llenguatge directe i planer, els habituals dels correus electrònics escrits amb la immediatesa habitual, el lector s'endinsa en una història d'amor apassionat. Ella, casada i amb una feliç vida familiar, veurà com li trontollen els pilars de la seva vida. Ell, que s'està recuperant d'un amor fracassat, queda atrapat per una persona a qui no coneix de res i que tem que hagi idealitzat. Es prohibeixen parlar de la seva vida privada i ni tan sols saben com és l'altre físicament. Què passaria si un dia es troben cara a cara? Es decebrien? Desapareixeria aquest boig enamorament? Les 240 pàgines de correus electrònics són addictives fins que arribes al final.

L'original novel·la del periodista i escriptor Daniel Glattauer (Viena, 1960) va ser finalista del prestigiós German Book Price, traduïda a 32 idiomes i se n'han venut milers d'exemplars a tot el món. El llibre té una segona part, *Cada set onades*, que es converteixen gairebé en una

obligació per a tothom que ha arribat fins a l'última pàgina de *Contra el vent del nord*.



NOVETATS EDITORIALS



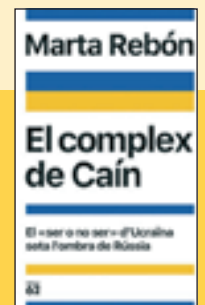
‘Llum perpètua’
Francis Spufford
Univers

A l’espera de les novetats de tardor, que arribaran la setmana vinent, recomanem de recuperar aquesta novel·la que va sortir publicada el maig passat i després va rebre l’Encore Award de la Royal Society of Literature. L’acció se situa l’any 1944. Una bomba alemanya és a punt de caure sobre Londres i estroncar (o no) la vida de cinc nens.



‘El silenci dels arbres’
Eduard Marqués
L’Altra Editorial

Aquesta tardor sortirà a la llum la nova novel·la d’Eduard Marqués, 1969. Mentrestant, s’ha reeditat aquest títol de fa 20 anys que el va projectar com un dels grans narradors de la literatura catalana actual. Un violinista que arriba a una ciutat assetjada per tocar-hi i recuperar un antic amor. La guerra, els sentiments... i un museu de música buit.



‘El complex de Cain’
Marta Rebón
Ed. 62

Intentem entendre els corrents de fons del conflicte entre Rússia i Ucraïna, i alguns llibres ens hi ajuden. Com aquest de la traductora Marta Rebón, especialitzada en la llengua russa. La literatura també ens dona claus per comprendre el que passa, des de les dues bandes. El conflicte cultural que porta fins a la ruptura de Maidan, l’any 2014.



‘Jo també soc de fang’
Núria G. Caldés
Ed. Saldonar

El *jômon* era l’estil escultòric en ceràmica tradicional del Japó entre l’any 14500 i el segle IV aC. Des que es va descobrir hi ha artistes actuals que el recreen. L’escultura i escriptora catalana Núria G. Caldés va quedar fascinada per aquest art quan en va tenir notícia. No només de l’estètica, sinó de la visió filosòfica que portincorporada.



‘A la taigà’
Aina Riera
Ed. Fonoll

Aina Riera va llegir un article de premsa que parlava d’Agafia Lykov, una dona gran que ha viscut sempre en la *taigà*, l’immens bosc siberià. La lectura la va impactar fins al punt que d’aquí n’ha sortit aquest poemari sobre la solitud, una experiència que vàrem afrontar tots en la pandèmica. Amb ell ha guanyat el 24è Premi de Poesia Alella.

GEOGRAFIA LITERÀRIA



Llorenç Soldevila

Santuari de Rocacorba

“Cim de Rocacorba, 30 d’agost

Des de la nau enrocada pels vents matinals unes mosques preserven un atlas dorment. Criden els vells caçadors: “— Mira: Norfeu, Puig sa Calm i Les Medes”, “— Serà a la tardor quan amb la llum els veuràs, quan més visible és el far, Massanet o el Puigmal o el Cadí”. Entre la boira expandida, Fe departeix amb Raó. Mengen i callen després. D’una ferida es desprèn una forma que es mou entre els arbres, roja d’alzines i vesc. Deixen els gossos l’ermot i en el descens s’embraveixen cercant-ne la presa ja antiga que lentament s’esvaeix boscos avall, per fredors mai no trobades en l’urna de les pollancredes deutores d’un torrent irreal. Compta, feixuga, els seus mals pels camps enllà i al seu rastre un xiulet condueix la canilla, so d’ultramort agredolç. Entre romans murs d’amors debolits, Malenconia s’atura a esperar Voluntat: que als seus llebrers infernals sigui servida la carn.

Susanna Rafart

AUTOR
Susanna Rafart
(1962)
OBRA
‘La mà interior’
Ed. Meteora, 2011
INDRET
Rocacorba
MUNICIPI
Canet d’Adri
COMARCA
Gironès

El Santuari de la Mare de Déu de Rocacorba o Castell de Rocacorba, esmentat des del 1065, està situat a uns 929 metres d’altitud, a tocar del Puig Sou (992 metres), actualment ocupat per repetidors de televisió. L’edifici actual data del segle XVIII. El santuari pren la forma de proa de vaixell i es divisa des de la majoria de les comarques gironines. Per això, de dalt estant, es té un esplèndid panorama que abraça del cap de Creus fins a les Gavarres i el Montseny i de les illes Medes al Puigmal. Hi podem llegir aquest poema de Susanna Rafart (Ripoll, 1962) que a partir de personatges al·legòrics com Fe, Voluntat, Raó i Melancolia recrea els paisatges de la cacera en el doble sentit real i simbòlic. Per la data, veiem que va ser escrit en un final d’agost.



6è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

EL SENYOR GENÍS

Lluís Montoliu i Veñeta Vic · 2n PREMI

Il·lustracions: Maria Peix

A P. C., molts anys després

El senyor Genís era un home ja gran, que durant tota la seva vida laboral havia treballat de comptable a les oficines principals d'un taller de confecció. Amb el temps, la informàtica s'havia ensenyorit de la feina –ell prou que s'hi havia adaptat–, els tallers s'havien deslocalitzat, els càrrecs havien anat canviant, molts companys havien plegat i n'havien entrat d'altres de molt més joves. Però ell havia seguit a les oficines de l'empresa com una marca de fàbrica. Ningú no l'havia rellevat del seu antic lloc de treball.

A les reunions dels directius, alguna vegada s'havia debatut la possibilitat de prescindir del Sr. Genís. Però era un tema del qual se'n parlava amb absoluta discreció i sense haver arribat mai a cap solució definitiva. I és que aquell home s'havia convertit en una peça emblemàtica d'aquell engranatge empresarial. Els clients el tenien en molta estima i els mateixos proveïdors consideraven la seva presència gairebé imprescindible a l'hora de tancar els tractes.

Però des de feia uns mesos, l'empresa havia passat a mans d'un grup americà, que havia posat com a director un executiu jove, amb idees innovadores de cara a millorar els resultats, tot eliminant si convenia els elements tradicionals que l'havien fet créixer.

En cosa de quinze dies –tot aprofitant un curt període de vacances–, el rentat de cara de les oficines es feu evident. Sobretot pel que feia al mobiliari: noves taules, noves cadires, fins i tot nous penjarobes. Armaris i arxivadors entraven per la porta del davant, mentre que per la porta que donava al carreró del darrere en sortien els mobles vells de l'oficina, que acabaven desapareixent dins la caixa d'una furgoneta, camí de la deixalleria municipal.

El nou mobiliari complia a la perfecció amb les necessitats estètiques que la moda imposava, i deixava en segon terme altres consideracions, com ara la seva funcionalitat, més que dubtosa. El fet és que els treballadors de l'oficina principal de l'empresa es van haver d'adaptar als nous canvis, donat que aquests canvis es negaven a ajustar-se a les seves necessitats.

Per al Sr. Genís, la situació pintava malament. Ben mirat, per al nou director era com una peça més del mobiliari i, per tant, també calia renovar-lo. Els companys de feina –amb els quals el Sr. Genís mantenia una relació correcta, però més aviat discreta– començaren a sospitar que aquell homenet era carn d'acomiadament. Consideraven injust que una persona que havia dedicat tants anys a l'empresa, en sortís sense poder arribar a l'edat de jubilació. De manera que el malestar es va començar a estendre de taula en taula. Però no gosaven anar més enllà dels comentaris, ja que la presència del vell oficinista els resultava incòmoda a l'hora de dur a terme qualsevol mena d'acte reivindicatiu.

Pel que fa als plans del director, arribà el moment propici quan el Sr. Genís va estar de baixa durant unes quantes setmanes. L'havien avisat per fer-li l'operació de maluc que de feia temps tenia pendent de confirmar. El director va pensar que era un bon moment per acomiadar aquell homenet, de manera que va fer retirar tots els objectes de la taula que ocupava arran de finestra.

Aquella situació va fer témer el pitjor entre els

seus companys de feina. Que se l'acomiadés era del tot inacceptable. I tot feia pensar que la cosa anava per aquí. De manera que, un cop confirmada la sospita, van negar-se a seguir treballant. La decisió de fer vaga va sorgir d'una manera gairebé espontània.

Durant hores i hores es passaren amb els braços damunt la taula, tot esperant la decisió que el director prenia. Aquest se sentia impotent davant d'aquell grupet de gent que havien decidit plantar-li cara. La tensió i la vaga es van acabar quan el director es va avenir a col·locar el Sr. Genís en un racó del passadís, en una de les noves taules que ocupava el lloc d'un llum de peu de pantalla apergaminada i d'una claror somorta.

I, ja refet de l'operació, el Sr. Genís tornà a la feina. Ara, des de la seva nova ubicació prop de la porta, saludava tothom que entrava o sortia de l'edifici. Ell estava content, sobretot en adonar-se de la bona acollida que li havien fet els seus companys. Mai no va arribar a saber la pressió que va haver d'aguantar el director abans no es donés per acabada aquella mena de vaga de braços caiguts que van dur a terme per protegir el seu lloc de treball.

Fins que un dia el director el cridà. A l'oficina es xiuxiuejava sobre el sentit d'aquella presència del Sr. Genís al despatx del director. Era ben sabut que l'home que dirigia l'empresa era de poques paraules, de manera que les cites les resolvia en estones curtes i sense donar lloc a gaires disquisicions. Però en aquesta ocasió, la cita s'allargava massa, la qual cosa feia sospitar que estava passant quelcom fora del que era habitual.

Al cap d'una estona va arribar un home vestit de manera impecable, amb una gran maleta en la qual es podia llegir el nom de l'empresa que l'enviava: Robòtics S.A. –*El Sr. Marsans m'espera*–, va dir amb un pèl d'arrogància quan la secretària li va demanar el motiu de la seva visita. Després d'una petita consulta telefònica, la noia el va fer entrar al despatx, presidit per una gran taula amb un rètol daurat en el qual es podia llegir: Eugeni Marsans, Director General.

En una cadira posada de biaix davant de la taula, el Sr. Genís va saludar el nouvingut amb una petita inclinació de cap. El director feu les presentacions oportunes, mentre el vell comptable –ara dempeus– i el nouvingut feien una discreta encaixada de mans.

El representant de Robòtics S.A. obrí la gran maleta, que havia deixat damunt d'una taula accessòria. La maleta, talment una caixa d'eines, deixà a la vista un reguitzell d'artefactes que el tècnic començà a utilitzar amb una precisió meticulosa. El Sr. Genís es convertí per una estona en una mena de model de passarel·la, amb fotografies fetes des de tots els angles, amb mesures de tot tipus, amb proves de veu i tot un seguit d'anotacions que l'home de la maleta anava enregistrant en el seu ordinador.

Amb plans curts, el tècnic deixava constància dels petits detalls, per mínims que fossin. El clotet de la barbeta i els capriciosos recargolaments dels lòbuls auriculars foren els detalls més fotografiats. Feta aquesta mostra d'imatges, el representant de Robòtics S.A. es va posar a gravar petits vídeos que recollien els moviments del model improvisat: la manera de caminar –lenta i una mica basculant–, la

gesticulació, la forma de seure i d'alçar-se... Fins i tot, en plans més curts, el tècnic recollí el moviment dels llavis que, en parlar, deixaven entreveure un petit tremolor. Es tractava, al capdavant, de recollir tots els gestos habituals del Sr. Genís. Cap no s'havia d'escapar d'aquella mena d'escaneig.

Des de la seva taula, el director es mirava tota aquesta operació amb aire satisfet. Quan aquesta inacabable recollida de dades arribà a la seva fi, al Sr. Genís li fou permès sortir del despatx i tornar a la seva nova taula. Va travessar el passadís, tot dedicant un esbiaixat somriure als seus companys d'oficina, que acolliren aquella mena de salutació des d'un silenci gairebé religiós. Van pensar que amb la seva protesta havien aconseguit frenar un acomiadament que semblava imminent. Ara, el treballador més antic de la casa tornava a ocupar discretament el seu lloc, tot esperant una jubilació





que, amb la nova política del govern, encara s'havia endarrerit una mica.

Van passar els dies, les setmanes i els mesos, i va arribar el dia en què Robòtics S.A. havia de lliurar finalment la seva comanda: la rèplica exacta del vell comptable. Passat aquest temps, el dia convingut, el Sr. Genís es presentà a l'oficina amb una gran capsa de bombons. Una capsa que anà passant entre els seus companys, i que aquests acolliren entre copets a l'esquena i desitjos de felicitat, tot i que no sabien pas el que aquell dia se celebrava.

Al cap de poca estona, uns operaris de l'empresa Robòtics S.A. arribaren amb una gran caixa i entraren al despatx del director. La rèplica del vell homenet arribava en forma de peces, com un trencaclosques que només calia acabar de confegir. Amb poc més d'una hora, el giny robòtic estigué llest. Quan els dos tècnics van haver acabat la feina, sortiren discretament del despatx, travessaren l'oficina i sortiren de l'edifici.

Un moment després, el Sr. Genís fou reclamat al despatx del director. L'homenet es posà la jaqueta, s'ajustà el nus de la corbata i, després d'una delicada reverència als seus companys, donà un parell de copets a la porta amb els artells dels dits i, submís, la tancà darrere seu.

Havia arribat el moment de la substitució del vell treballador per un robot fet a mida. Al Sr. Genís ja només li quedava recollir un petit feix de bitllets de la mà del director, tal i com en el seu moment havien convingut. Llavors, per acabar, va haver d'empassar-se les darreres paraules del qui fins llavors havia estat el seu cap:

– *Ja sap que aquesta empresa li agraeix els seus serveis i, sobretot, la discreció pel que fa a la seva substitució.*

Finalment, l'homenet es feu fonedís per la porta del darrere, la que donava al carreró. Mentre, el nou Sr. Genís, el flamant producte de Robòtics S.A., sortí del despatx del director i anà a ocupar la taula de l'homenet acomiadat, tot dirigint una curta salutació als seus companys de feina. Era com un clon perfecte del Sr. Genís original. Res no traïa el canvi que s'havia produït. Només un grinyol allargassat feu girar tothom cap a aquell racó de l'oficina.

Després les mirades se centraren novament en la feina que cadascú tenia al davant. Tot tornava a la normalitat. Se sentien satisfets, convençuts que amb la seva vaga havien guanyat la partida. Ja no hi va haver cap més comentari al respecte. Això sí, al cap d'un parell de grinyols més, algú va deixar anar:

– *Pobre Sr. Genís. Es veu que el tema de la pròtesi encara li grinyola.*



Escolta el podcast dels relats del 6è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla



INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: Teresa Martí Gaudes de Gurb

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

239



LÈXIC

Ve't aquí i heus aquí

La setmana passada vam tractar sobre unes expressions que amb diversos verbs ens servien per fer notar al nostre interlocutor que algú conegut s'acostava. I us vam parlar de *ve't* que no és més que la reducció de *ves* o *veges* més el pronom *t* de la segona persona del singular. Avui hi afegirem el verb *heus*, que és l'imperatiu de *heure*, al seu torn variant del verb *haver*. Amb aquests dos verbs més l'adverbi *aquí* o *ací* –depenent de l'ús de les comarques– es forma una expressió diferent de les que vam veure en l'últim article. Vegem-ne un exemple:

- La profe de mates m'ha suspès.
- I havies estudiat prou?
- No.
- **Ve't aquí** (o **Heus aquí**) el problema, que no estudies. Suspendre no

és cap problema.

En aquest cas *ve't aquí* o *heus aquí* presenta una situació i de cap manera diríem **aquí està*, que és un calc de l'expressió castellana *ahí está*. Els complements que acompanyen aquests verbs es poden pronominalitzar: «Ve't aquí **que hi van anar tots els socis**» (= Ve-t'ho aquí); «Heus aquí **els pressupostos**» (= Heus-los aquí; que té el valor de 'Aquí els tens').

Ara, *ve't aquí* s'usa també per expressar la conclusió o la conformitat, i llavors apareix sol, sense complement, o bé amb el pronom *ho*. Per exemple: «El conductor anava begut i va provocar l'accident. Malauradament va fugir. **Ve-t'ho aquí**». A més, convé tenir en compte que la forma **ve-t-ho aquí* no és correcta.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Arreglar disfuncions a cops de paella

Els hippies, així en general, no semblen el tipus d'espècimen humà més aconsellable per situar a les nostres vides. El seu estil de vida, la música horrible que escolten, i la forma de vestir ampla i desmenjada, es troben a anys llum d'allò que em sembla més adient per la meua salut mental, sobretot si rebusquem en el rerafons de tot plegat, molt menys autèntic del que pretenen aparentar. Vaja, que mai he estat tan a prop de tenir una plusmarca de velocitat que quan se m'acosta un *hippiós* a menys de cent metres a la rodona.

Nigel Planer, el divertit hippie anomenat Neal d'*Els joves*, és l'únic dels quatre actors principals d'aquesta mítica sèrie dels vuitanta que no va repetir aparició a *Bottom*. Traduïda al català com *Salut i peles*, va ser la sitcom televisiva que entre 1991 i 1995, narrava el dia a dia de Richie Richard (el desaparegut Rik Mayall) i Eddie Hitler (Adrian Edmondson), i que més s'aproximava a l'humor desfermat que una dècada abans ens havia enamorat amb el torrent d'imaginació que impregnava totes i cadascuna de les seves imatges. A *Salut i peles* Richie i Eddie es mostren com dos *freaks* acomplexats, però sense sentit del ridícul, pels quals la virginitat és el més gran dels seus problemes.

Salut i peles és *Els Roper* dels anys noranta, on el



matrimoni no és tal sinó tan sols dos companys de pis amb dificultat per socialitzar, i on les diferències es resolen a cops de paella. Durant tres temporades va recuperar part de l'essència d'*Els joves*, amb la BBC auspiciant

una bogeria que més tard a Catalunya també vam poder tastar de forma succedània amb *Plats bruts*, i en la qual podríem trobar punts de contacte amb exitoses produccions nord-americanes posteriors, com *The Big Bang Theory*. Mayall i Edmondson brillen amb llum pròpia, fins al punt que més endavant van protagonitzar també l'obra en teatres britànics. I encara que molts vam endinsar-nos en la sèrie per la nostàlgia que ens generava el record d'un producte televisiu tan imaginatiu i concloent com van ser *Els joves*, en aquest cas la fórmula funciona per si mateixa, per la necessitat que tenim els humans de riure de les nostres tares, que no són poques, i que en espais reduïts i tancats segur que s'amplifiquen fins a límits insospitats.

La sèrie es va estrenar al Canal 33 a hores intempestives, i recentment també es podia veure a 8tv. I encara que ja hagi vist els capítols mil vegades, segur que si l'enganxo fent zàping, torno a quedar atrapat per les animalades que els dos mateixos actors van guionitzar. I sense hippies, tu...

Dimarts, 17 de setembre de 1991
La BBC2 estrena la sèrie d'humor *Bottom* (*Salut i Peles*)

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

LEONARD COHEN 'Songs of Leonard Cohen' Columbia, 1967

Aquest és el primer disc que va gravar Leonard Cohen, ara ja fa ni més ni menys que 45 anys. Ell en tenia 33, una mica gran per debutar en la música rock, però ja tenia una carrera com a escriptor d'una certa fama al seu país, Canadà, amb dues novel·les i quatre llibres de poemes publicats. Aquí podem sentir la seva veu profunda i la seva guitarra acústica en primer pla, però amb uns finíssims arranjaments orquestrals afegits pel productor John Simon, que completament les lletres i donen més força a les cançons. I sense oblidar els cors femenins marca de la casa, que encara les embelleixen més. Pocs músics han creat mai un debut tan notable i perdurable com aquest. Les cançons són veritables poemes, la majoria dels quals parlen de noies que havia conegut en un moment o altre de la seva vida. El disc comença amb la immortal "Suzanne", la noia



que vivia a prop del riu i sentia les barques que anaven passant, una de les seves cançons més famoses que agrada tothom. Les deu cançons estan compostes per Cohen, i totes són precioses, però posats a destacar-ne algunes, la seqüència formada per "Sisters of Mercy", "So Long, Marianne", que és la més elaborada instrumentalment, i "Hey That's No Way to Say Goodbye" és imbatible. Leonard Cohen, que va morir el novembre del 2016 als 82 anys, va gravar una vintena de discos, cap de desaprofitable.

EL TEST Lídia Casals

Primer instrument que vas tocar? La flauta dolça a l'escola Pare Coll de Vic. **Primer grup del qual vas formar part.** El grup musical Abril-Maig-Juny dirigit per la meva mare, Teresa Serra Pujol, que em va iniciar en el món de la música. **Primer disc que et vas comprar?** Crec que va ser *Heaven on Earth* de la cantant estatunidenca Belinda Carlisle. **Quants discos tens?** Havia tingut uns 100 vinils. Ara escolto Spotify i EL 9 FM al cotxe. **Salva'n tres.** El primer disc de Sopa de Cabra, *El més grans dels pecadors*, de Sau; i *Sweet Dreams*, d'Eurythmics. També hi posaria algun disc de Roxette. **Un concert (com a públic) per recordar.** Un concert de Sau al Sucre de Vic.



NOTES

Un quart de segle de la consolidació de Gossos

Un dels pocs grups de la segona generació de l'anomenat rock català que va aconseguir consolidar-se va ser Gossos. Un quartet de músics de Manresa que al segle XX facturaven un rock acústic sempre jugant a quatre veus que va néixer el 1993 però que es va consolidar el 1997 amb la publicació de l'homònim *Gossos*, el seu tercer disc conegut també com a "Metamorfosi" o "Mandala" (perquè els quatre músics apareixien conills a la portada configurant una forma geomètrica típica de la tradició hindú). Aquest àlbum, on hi havia èxits com "Condemnats" o "Metamorfosi", ja té un quart de segle i va refermar Gossos com una de les bandes capdavanteres del panorama musical nacional. Després d'aquest disc van editar un directe i el 2000 ho van provar en castellà amb *De viaje*. Dos anys després, van tornar i ho van fer amb sorpresa: electrificant la formació i incorporant el bateria osonenc Santi Ser-ratosa. Des de llavors han vingut més discos fins arribar al 2018, en què van fer una gira per celebrar el 25è aniversari. Un cop acabada, van anunciar una aturada indefinida que encara dura.



Aquest 2022, però, han donat senyals de vida publicant una nova versió del seu èxit "Corren" (del qual se'n commemoren els 15 anys) amb Ramon Mirabet a la veu i Roger Rodés a la producció. De bolos, però, cap, tot i que quan van donar a conèixer el nou "Corren" ho van fer amb un comunicat on apuntaven que "seguim amb les nostres vides, atents, amb la porta oberta". Serà el 2023 l'any del seu retorn definitiu?

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer



INTANA 'Planeta nou'

Darrere d'Intana hi ha la cantant i arquitecta barcelonina Núria Moliner, que en aquest tercer disc s'acompanya de la banda habitual amb Guillem Callejón (guitarra), Jordi Mestres (baix) i Ricard Parera (bateria). Però el grup aquí creix i fa un pas endavant tan discursiu com musical. Per començar el treball és més sòlid que els anteriors i és tot en català. I els temes parlen de la necessitat de crear un refugi mental per fer front a l'emergència climàtica i social. I sí, Intana continua facturant aquell pop lumínic i íntim amb alguns tocs d'americana i electrònica.



PISTOLA 'Jutipiris'

El nou disc del manacorí Roger Pistola no és cap homenatge encobert a l'osonenc Juli Piris (ara, per cert, músic també de La Salseta del Poble Sec). Més aviat és un autohomenatge on hi ha entaforat 33 cançons (sí, 33!) distribuïdes en tres CDs. En un temps en què la majoria de grups i músics facturen discos amb set o vuit peces i 25 minuts de durada s'agraeix que hi hagi un valent capaç de treure un triple àlbum com aquest, fruit, per cert, del confinament. Queda clar que a Pistola la covid no li va assecar les idees ni la creativitat.



CLÀUDIA COLOM 'La flor del dimoni'

Algú recorda L'Ham de Foc? Era un grup valencià de música antiga espectacular liderat pel multinstrumentista Efrén López i la veu de Mara Aranda amb unes peces hipnòtiques que tenien el poder de traslladar-te a l'època medieval. Doncs el primer disc de Clàudia Colom m'ha transportat de nou a l'univers de L'Ham de Foc. Peces de cançó-folk amb instruments poc convencionals (llaüt renaixentista, lira de Creta o una arpa de pedals) i lletres atemporals sobre la mort, l'amor, déu i el sexe. Per cert, Colom també és ballarina de dansa persa. Tot lliga.

TURISME

Eva Remolina / AMIC

Viatjar amb allotjament gratis és possible

Allotjar-se de manera gratuïta o gastant molt pocs diners en qualsevol lloc de la nostra geografia és possible. Si bé no s'ha d'esperar grans comoditats ni estar lliures de fer esforços. Són opcions pensades per a persones de mentalitat oberta, adaptables, aventureres i a les quals no els importi assumir uns certs riscos. Això sí, a canvi es pot conèixer món sense que se'n ressenti la butxaca.



ISTOCK.COM

Aquestes són algunes de les idees que existeixen i que proposem, si bé n'hi ha d'altres, com la d'allotjar-se a casa d'algun familiar o conegut.

Woofing. Es tracta d'un moviment mundial pel qual una persona major de 18 anys s'ofereix com a voluntari per a ajudar en granges o espais ecològics, aprenent les tasques bàsiques a canvi d'allotjament i menjar. No s'obté una compensació econòmica, però t'aporta una experiència vital única. Pots trobar informació en webs com per exemple Woof.es

Similar a l'anterior, trobem moltes altres webs on a canvi del nostre treball, ens donen allotjament i aliment. Pot ser en qualsevol àmbit, encara que la majoria solen estar relacionats amb treballs domèstics de tota mena. Entre ells, HelpX, Workaway o Staydu.

Intercanvi de vivendes: una forma que compta cada any amb més seguidors i que consisteix bàsicament a canviar la teva casa per una altra, gaudint cada família o parella de la casa de l'altre i coneixent d'aquesta manera altres països i cultures de forma totalment gratuïta.

HouseSitting. En aquest cas, no hi ha intercanvi bilateral com en el cas anterior, sinó que vigiles i tens cura d'una casa mentre els seus propietaris estan de vacances. Les tasques, entre altres, són netejar la llar, ocupar-se del jardí, cuidar les mascotes així com qualsevol altre manteniment general.

Au pair. Una altra de les fórmules més conegudes, en què es tracta de cuidar nens en un altre país mentre els ensenyes el teu idioma natiu.

Acampada en domicili. Hi ha països en els quals els amfitrions deixen que acampis al seu jardí o en la seva propietat a canvi d'ajudar-los en les tasques domèstiques. En altres casos, s'ha de pagar una quota, que en qualsevol cas és més econòmica que en un altre allotjament. En la majoria d'elles, els amfitrions solen oferir aigua calenta, dutxes i fins i tot wifi o instal·lacions per a poder cuinar. En webs com welcometomygarden, CampSpace o Coolcamping.

Opcions diferents per a qui no pot permetre's gastar gaire o qui vol experimentar altres noves sensacions.

SI SOU SERVITS

Francesc Murgadas / AMIC

Invasió subtil



Com en el magnífic conte curt de Pere Calders on els orientals ocupen lentament i discrets, el nostre entorn, la gastronomia –o potser hauríem de dir la cuina per ser més precisos– s'ha vist envaïda per la moda de les cremes.

I jo, sincerament, no crec que sigui una moda passatgera. De fet, aquest canvi d'hàbits afavorit per la simplificació dels processos culinaris que suposa tenir al nostre servei les trituradores i batedores de darrera generació, l'intueixo com a similar al que l'home d'Atapuerca va patir o gaudir –segons es miri– quan va aprendre a coure la carn, passant de menjar, primer la carronya que deixaven els carnívors més poderosos que ell i després la carn fresca que podia capturar amb les seves eines i estratègies.

Una cocció que, de passada, li va servir per nodrir els més vells amb les dents i queixals desgastats pel consum de llavors gramínies

amb la closca més o menys dura. Talment com avui, les cremes serveixen per alimentar els més joves i els més grans sense que hagin de fer esforços per mastegar el preparat.

Però, insisteixo, la principal raó rau, al meu entendre, en la simplificació de processos que permet, hàbilment combinada amb arguments nutricionals no massa clars, fomentar la implantació de menjars crus, de masticació curta o nul·la, i “preparables” en uns pocs minuts gràcies a màquines que no tardaran gaire a ser absolutament programables. Prescindint fins i tot de l'ajudant que avui posa la pastanaga quan li mana la veu més o menys seductora de la màquina trituradora, i abans d'engegar el programa de cocció a l'hivern o reclamar la incorporació d'un parell de glaçons a l'estiu.

I no és l'únic cas. Fruit dels sovintejats sushis, sashimis, carpaccios i altres *delícies* orientals, digueu-me qui és capaç avui d'enfrontar-se, amb certes garanties d'èxit, a un peix al forn que no hagi estat prèviament escatat i desespinat?

Tot sigui per poder enllestir un plat en 5 o 6 minuts. Mentre a la TV fan una tanda d'anuncis.

PIXABAY.COM

CINEMA

Jordi Vilarrodà

‘Das Boot’ de Wolfgang Petersen

La mort del director convida a revisar un gran clàssic



L'agost no és època propícia per a estrenes de cinema. A l'espera que n'hi hagi a les pantalles, ens podem dedicar a revisar clàssics. L'actualitat d'aquest mes ens ha portat, desgraciadament, la notícia de la mort a Califòrnia del cineasta alemany Wolfgang Petersen. En la seva nòmina de pel·lícules, hi ha títols tan coneguts com *En la línia del foc*, *Air Force One*, *La tempesta perfecta* o aquella premonitòria *Esclat*, amb Dustin Hoffman, sobre un virus potencialment pandèmic. Però si alguna de les seves obres passarà a la història és, sens dubte, *Das Boot* (*El submarí*), estrenada l'any 1981 i que va representar el seu debut internacional per la porta gran.

Das Boot és la història d'un submarí alemany, que l'any 1941 salpa del port de La Rochelle, a la França ocupada, en missió de patrulla per l'Atlàntic. A bord, una tripulació formada per joves mariners a les ordres del capità Henrich Lehmann, magistralment interpretat per l'actor Jürgen Prochnow. La major part de les dues hores de pel·lícula (el metratge original en el muntatge del director) transcorren pràcticament en l'ambient claustrofòbic de la nau. A la Segona Guerra Mundial, els submarins van ser una de les eines bèl·liques més potents d'Alemanya, però pagaven un preu molt alt en vides: es calcula que només un terç de les tripulacions dels *u-boote* va sobreviure al conflicte. Petersen transmet en la creació dels perso-

natges aquesta sensació de viure al caire de l'abisme, encara que no ho expliciti. La missió es complica, la tensió creix i el director porta el pols narratiu amb absoluta precisió, fins al final sorprenent. L'espectador viu els moments dramàtics i els de distensió, ajudat per uns actors que eren desconeguts per al gran públic però que resulten absolutament creïbles. Veient *Das Boot* sembla com si gairebé sentíssim la pudor de suor i d'oli de motor, i la vibració del casc a punt d'esclatar quan baixen a gran profunditat. El realisme és un dels secrets de l'èxit del film.

L'U.96, amb el seu emblema del peix espasa somrient a la torreta, representa un submarí de la Kriegsmarine, la marina de guerra de l'Alemanya nazi. Petersen temia que en algun moment això pogués influir negativament en la reacció del públic, sobre tot el nord-americà, però no va ser així. Els mariners del submarí són més descreguts que no pas fanàtics, i podrien ser de qualsevol exèrcit. Són persones que viuen penjant d'un fil, amb reaccions humanes universals, independentment de l'uniforme. Al cap de quatre dècades, *Das Boot* supera perfectament la prova del pas del temps i s'erigeix com a referència del cinema bèl·lic, subgènere de submarins, per damunt d'altres que van venir després com *La cacera de l'Octubre Roig*, *K-19 The Widowmaker*, *U-571* o la molt notable *Kusrk*.

OFERTA CULTURAL

O. Serra / J. Vilarrodà



La Fundación Tony Manero, a la festa major de Granollers

Concert de la Fundación Tony Manero i DJ Miqui Puig a la festa major de Blaus i Blaus.AVINGUDA DEL PARC. GRANOLLERS. 26 d'agost. 01.00.

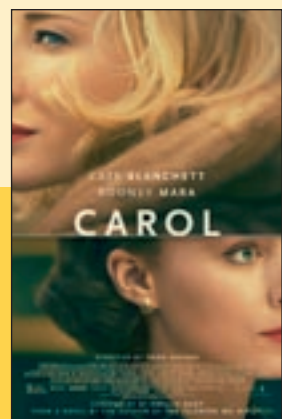
Doble sessió de música de ball a la festa major de Blaus i Blaus. D'entrada, un concert de funk i música disco a càrrec de la veterana Fundación Tony Manero, que presentarà el seu darrer àlbum, *Disco para adultos*. Tot seguit, Miqui Puig oferirà una sessió de DJ per ballar fins a la matinada.



El Biorítme ja és a Torelló

Biorítme. Zona Esportiva de Torelló. Del 25 al 28 d'agost. El festival Biorítme torna amb la novetat del trasllat de Vilanova de Sau a Torelló. Fins diumenge hi ha actuacions de grups com Tanxugueiras, Ciudad Jara, Koers, La Sra. Tomasa, The Sey Sisters, Roba Estesa o Xavi Sarrià (a la fotografia). Amb el respecte a l'entorn i la sostenibilitat com a banderes.

CINECLUB D'ESTIU (en línia)



‘CAROL’

Any: 2015
País: Regne Unit
Direcció: Todd Haynes
Gènere: Romàntica, drama
Repertiment: Cate Blanchett, Rooney Mara, Sarah Paulson, Kyle Chandler, Jake Lacy

Disponible en:
Apple TV, Amazon Prime,
Google Play, Filmin, Movistar+



Ambientada a Nova York als anys 50, Therese Belivet (Rooney Mara), qui s'encarrega d'una botiga de Manhattan i somia amb una vida millor, un dia coneix Carol Aird (Cate Blanchett), una dona elegant i sofisticada atrapada en un matrimoni infeliç. Entre elles sorgeix una atracció immediata, cada vegada més intensa i profunda, però això provoca que el marit de la Carol posi en dubte les competències d'aquesta com a mare. Decidides a canviar les seves vides, les dues protagonistes emprenen un viatge d'autoconeixement i alliberament, aventurant-se així en una nova i prohibida relació amorosa. Pel·lícula basada en la novel·la *El precio de la sal* de Patricia Highsmith, publicada l'any 1952.

CINEMES

AFTER: AMOR INFINITO



Estats Units 2022. Dir. Castille Landon. Amb Kiana Madeira i Anton Kottas. Drama romàntic. L'amor de Tessa i Hardin mai ha estat fàcil. Mentre ell viu a Londres i s'enfonsa cada vegada més, ella torna a Seattle. Ell la necessita... però ella ja no és la noia bona i dolça que era quan va arribar a la Universitat. Serà el seu destí continuar junts?

BULLET TRAIN

EUA 2022. Dir. David Leitch. Amb Brad Pitt i Joey King. Acció. L'acció té lloc en un tren d'alta velocitat que viatja de Tòquio a Morioka. És un trajecte llarg i amb molt poques parades entre tots dos destins. En un dels vagons es troben a bord cinc assassins. Cadascun d'ells té un encàrrec molt particular, no obstant això, sense ells saber-ho, els cinc protagonistes estan interconnectats. Una vegada es va començant a destapar la veritable casuística de la situació, els criminals hauran de desemmascarar la veritat i descobrir quin és l'autèntic propòsit d'aquest viatge i els seus altres acompanyants.

DC LIGA DE SUPERMASCOTAS

EUA 2022. Dir. Jared Stern i Sam Levine. Animació. Krypto el Supergos i Superman són amics inseparables, comparteixen els mateixos superpoders i lluiten junts contra el crim a Metròpolis. Quan segresten Superman i la resta de la Lliga de la Justícia, Krypto ha de convèncer una colla de carrer d'allò més heterogènia (Ace; CV, la Porqueta Vietnamita; Merton, la Tortuga, i Xip, l'Esquirol) perquè dominin els seus propis poders que acaben de descobrir i rescatin els superherois.

DIOS MIO ¿PERO QUÉ NOS HAS HECHO?

França 2022. Dir. Philippe de Chauveron. Amb Christian Clavier i Chantal Lauby. Comèdia. Aviat es compleixen 40 anys del matrimoni entre Claude i Marie Verneuil. Per a aquesta ocasió, les seves quatre filles decideixen organitzar una gran festa sorpresa a la casa familiar de Chinon i convidar als pares de cadascun dels gendres a passar allà uns dies. Claude i Marie hauran d'acollir sota el seu sostre els pares de Rachid, David, Chao i Charles. Aquesta estada en "família" promet estar plena d'esdeveniments.

LA BESTIA

EUA 2022. Dir. Baltasar Kormákur. Amb Idris Elba i Sharlto Copley. Thriller. El Doctor Nate Samuels, que s'ha quedat vidu recentment, torna a Sud-àfrica, lloc en el qual va conèixer la seva dona, per visitar una reserva d'animals amb les seves filles. Però el que comença sent un viatge de relax es converteix en una lluita per la supervivència quan un lleó que ha escapat d'uns caçadors furtius comença a perseguir-los.

¡NOP!

EUA 2022. Dir. Jordan Peele. Amb Steven Yeun, Daniel Kaluuya i Keke Palmer. Thriller. Aquest thriller segueix els treballadors del ranxo de Hayward, un lloc de doma de cavalls de Hollywood. Enmig d'un àrid paratge, res ni ningú irromp en la seva tranquil·la rutina. No obstant això, un dia comencen a passar successos esborronadors que tornaran la vida dels protagonistes en un malson esgarriós.

PADRE NO HAY MÁS QUE UNO 3

Espanya 2022. Dir. Santiago Segura. Amb Santiago Segura i Toni Acosta. Comèdia. S'acosta Nadal. Els nens trenquen accidentalment una

figureta del pessebre de la col·lecció del seu pare i n'han d'aconseguir per tots els mitjans una d'igual. El problema és que és una peça única d'antiquari. Sara, la filla gran, trenca amb el seu xicot, Ocho, que intentarà recuperar els seus favors amb l'ajuda del seu sogre, Javier. Precisament el sogre de Javier, el pare de Marisa, serà acollit a la casa familiar per passar-hi les festes després de la seva separació, la qual cosa no deixarà indiferent la mare de Javier, Milagros.

POR LOS PELOS

Espanya 2022. Dir. Nacho G. Velilla. Amb Antonio Pagudo i Carlos Librado. Comèdia. Juanjo és un home d'uns 40 anys a qui la calvícia no ha mermat l'autoestima, però la seva dona, Inma, obsessionada amb la imatge i l'estètica, s'encarrega d'acomplexar-lo per aquest fet. En canvi, al seu amic Sebas, sí que l'afecta la seva escassetat capil·lar i està disposat a fer el que sigui per recuperar la seva versió més jove, cosa que afecta la seva exdona, Sofia, i les seves filles. Disposats a tot, tots dos es fiquen en un petit embolic per aconseguir els diners necessaris per viatjar a Turquia i poder-se fer un empelt capil·lar. A Istanbul coneixen Rayco, un jove cantant de reggaeton

que està tenint un gran èxit, però que després de descobrir-se la seva alopecía en un concert necessita un trasplantament capil·lar urgent.

TADEO JONES 3: LA TABLA ESMERALDA



Espanya 2022. Dir. Enrique Gato. Animació. A Tadeo li encantaria que els seus col·legues arqueòlegs l'acceptessin com a un més, però sempre acaba embolicant la troca: destrossa un sarcòfag i engega un conjur que posa en perill la vida dels seus amics, Mòmia, Jeff i Belzoni.

VOY A PASÁRMELO BIEN

Espanya 2022. Dir. David Serrano. Amb Raúl Arévalo i Karla Souza. Comèdia musical. Finals dels anys 80, a David i Layla, alumnes de vuitè d'E.G.B., els agrada molt Hombres G. També s'agraden molt entre ells, però els mals consells que rep David fan que les seves temptatives romàntiques fracassin. Malgrat tot, es fan inseparables i es fiquen en embolics cada vegada més grans. 30 anys després, els amics no s'han tornat a veure, però mai s'han oblidat.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
Casal Camprodoní	Benediction	18.00 i 22.00	22.00	-	-	-	-	-
	La memoria de un asesino	-	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00	-	-	-
	Mis queridísimos hijos	-	-	-	-	18.00 i 22.00	18.00 i 2.00	-
RIBES DE FRESER		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns			
Catalunya	Funny Girl	-	19.00	-	-			
RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns			
Comtal	After: amor infinito	-	19.00 i 21.30	17.30 i 20.00	18.30 i 21.00			
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Dl., Dm. i Dj.	Dimecres			
Sucre	Tadeo Jones 3: La tabla	16.20, 17.00, 20.15 i 21.15	13.30 (ds), 11.50 (dg)17.30, 20.00 i 21.15 16	16.45, 18.20, 20.10	16.05, 17.55 i 20.10			
	Tadeo Jones 3: La tabla (CAT)	18.15	11.35 (ds), 11.30 (dg), 15.40 i 18.00	17.30	17.00 i 18.50			
	After: Amor infinito	16.10, 18.45, 20.40 i 22.35	15.30, 16.20, 18.45, 20.40 i 22.35	17.10, 19.25 i 21.40	16.10, 18.40, 19.45 i 22.05			
	Dios mio ¿pero qué nos has hecho?	20.30 i 23.00	18.25, 20.20 i 23.00	19.40, 22.00	15.50 i 20.05			
	Nop!	16.55 i 22.25	15.30, 18.00 i 22.25	17.10, 19.25 i 21.40	17.25, 19.30 i 21.45			
	Voy a pasármelo bien	16.20	15.30	19.20	15.55			
	Por los pelos	22.30	22.15	21.55	22.00			
	La bestia	18.50, 20.50 i 23.00	16.10 i 23.00	19.35	19.35 i 22.00			
	Bullet Train	18.10, 20.05 i 22.25	18.10, 20.05 i 22.25	19.35 i 21.50	15.40 i 18.10			

DC Liga de Supermascotas	18.25	-	-	-
DC Liga de Supermascotas	16.30	11.45 (dg.) i 18.05	17.00	15.40 i 18.10
Padre no hay más que uno 3	16.35, 18.30 i 20.30	11.40 (dg.), 16.30 i 19.20	19.45	18.00 i 20.00
Thor: Love and Thunder	22.15	22.20	21.30	22.00
Minions: el origen de Gru	16.25	11.45 (dg.) i 16.05	16.25	17.45
Minions: el origen de Gru (cat.)	18.30	17.40	17.50	15.40
Jurassic World: Dominion	19.30	11.55 (dg.) i 19.30	16.35	20.40
Top Gun: Maverick	22.40	21.30	21.40	21.10

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Les noves aventures del Gulliver	18.00	16.00	16.00	16.00
	Dios mío ¿pero qué (..)	21.45	17.45 i 21.30	17.45 i 21.30	17.45 i 21.30
	La fotógrafa de Monte Verità	19.45	19.30	19.30	19.30

GRANOLLERS		Divendres a dijous (dv., ds. i dg. sessió golf a partir 23.00)
Ocine	Tadeo Jones 3: La tabla...	16.00/16.30, 18.00/18.30, 20.00 i 22.00
	Bullet Train (Atmos)	16.30, 19.00, 21.30 i 22.00
	Dragon Ball Super HERO CAT	18.00 (dijous) i 20.00 (di. VOSE)
	Voy a pasármelo bien	16.10
	Thor: Love & Thunder (Atmos)	18.15/23.00
	Bullet Train	20.45 i 23.15
	After: amor infinito	16.00,/17.15/18.00, 20.00 i 22.00
	Minions: el origen de Gru	16.00
	Nop!	17.45
	Jurassic World	20.15
	Padre no hay más que uno 3	16.30, 18.30 i 20.30
	Black Phone	22.30
	¡NOP!	17.45 / 20.15 i 22.45
	Thor: Love and Thunder	22.00 / 18.00
	DC Liga de Supermascotas	16.10 i 18.20 / 19.45
	Jurassic World: Dominion	20.30
	¡NOP! (ICE)	17.00
	Bullet Train (ICE)	19.30 i 22.00
	Tadeo Jones 3: La tabla...	17.00, 19.00 i 21.00
	La bestia	22.45
	Dios mío ¿pero qué nos has...	16.15, 18.15, 20.15 i 22.15
	DC Liga de Supermascotas	16.10 i 18.15
	Top Gun: Maverick	20.20
	Por los pelos	22.45
	Ali&Ava	19.15, 21.00 i 22.45

SANT CELONI		De divendres a dijous
Ocine	After: amor infinito	16.00, 17.00, 18.00, 20.00 i 22.45
	Tadeo Jones: La tabla...	16.15, 18.15, 19.00, 20.15 i 22.00
	Nop!	19.00 i 21.30
	Dios mío ¿pero qué nos has hecho?	20.45 i 22.00
	Bullet Train	20.00 i 22.30
	DC Liga de Supermascotas	16.00
	Minions: el origen de Gru	17.00
	Padre no hay más que uno 3	18.00

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Explicació de per què crec que va ser justa, la meua acció / 2. No es gasta ni cinc en calçat pel bestiar, ella. Han florit entre versos d'en Salvat / 3. Estrena segle. Circula correctament vers la fi. I aquesta estrena cicle / 4. Cada un dels llistons que formen el cos d'una bóta. No gastàveu prou, quan combatíeu el pugó / 5. Versos en memòria. Remenat de mel / 6. Més poderós que el roure, més vell que l'olivera. Explotador d'ovelles amb les seves pròpies mans / 7. Aixeca per darrere. Seduïda per interès / 8. Omplint, atapeint. Forma de tuberculosi procedent de l'orient / 9. Mala mar. Africans que arriben xops a Toses. Més que un club no, menys / 10. Llestes per a la segona mà. La més rebregada del cabàs / 11. Per la llibertat. Per aquest cuc de terra la tartana és un parany. I per la nació / 12. Té tots els descendents emparaulats. Torcant al Principat / 13. De la manera com cal dir les coses lletges, com si fossin carícies. Aquest rai, que sap de què va l'Empordà.

VERTICALS: 1. Prestidigitació lingüística que s'endú el vent (tres mots) / 2. Al cor d'en Maluquer. O són parents d'en Joan el poeta o fruiters. Per ser-ho cal trobar un interlocutor / 3. Causa desprendiments a les xemeneies. També com es deia, ai!, antany, de cap per avall / 4. Poblet petit encarat vers la costa nord. Estranyament muda, com la Maud quan s'alterava / 5. Fúria de pirata. Podria fer reeixir, si no fes empenyar tant. Allò de la mica que no cap a la pica / 6. Pastetes naturals a l'engròs. Ens l'hem assimilat com el pa de cada dia / 7. Màxim culpable de l'homicidi. Afartats, sadolls. O l'enganxen al tren o estira el trineu / 8. Vist venir, per les intencions. Endavant, també com fa tant de temps / 9. És un pare però no nostre, que aquest és basc. Cromatitzant la pupil·la / 10. Posts amb ganxos per penjar-hi coses a cops de martel.. Quin desastre de pany! / 11. Centre de producció de la FIAT. Productes per vomitar, que sonen força hermètics. Fronteres del Nepal / 12. Petó, suposo que al còccix. Mol·lusc olímpicament americà.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

	9				2			
	2	3	7	9		4		
7		8		3	6		9	
8			3		9			
				2				
		5	1			7	6	
					8	6	5	
	8	7	5				2	
		2			3		4	

Dificultat: molt difícil

		3	7	9		6		
2	7							
		6			8	3		
	8	5			3			4
							7	
			6	1			9	
3				2				
	6				9			
5	1	9					2	

SOLUCIONS

5	6	2	9	3	8	4	1
4	8	7	5	6	1	9	2
3	1	9	2	4	8	6	5
2	3	5	1	8	4	7	9
9	4	1	6	2	7	5	3
8	7	6	3	5	9	2	1
7	5	8	4	3	9	1	6
1	2	3	7	9	5	4	8
6	9	4	8	1	2	3	7

Dificultat: difícil

8	5	3	7	9	1	6	4
2	7	4	5	3	6	1	8
9	6	1	8	2	4	3	5
7	9	6	7	3	2	1	4
6	3	1	4	8	2	5	7
4	2	7	6	1	5	8	3
3	6	9	8	5	1	4	7
5	9	6	2	7	1	3	8
1	8	3	5	6	4	7	2

Dificultat: molt difícil

1	J	U	S	T	I	F	I	C	A	C	I	O
2	O	U	E	R	A	L	I	L	A	S		
3	C	O	T	R	A	N	S	I	T	A		
4	D	O	G	A	S	A	V					
5	E	L	E	G	I	A	C	S				
6	P	I										
7	A	V	E	L	E							
8	R	E	B	L	I	N	T					
9	A	R	M		X	O	S	E	S			
10	U	S	A	D	E	S						
11	L											
12	E	T	I	M								
13	S	U	A	U	M	E	N	T				